

Beramā akmens vate bēniņos – patiesības un mīti

Teksts: Ilona Lūsēna
Foto: SIA «Kalo Būve»

Ja mājas jumta malu aukstajos mēnešos rotā lāstekas un balti apsniguša jumta vietā ir redzams segums, tās ir pazīmes, kas liecina par siltumizolācijas nepietiekamību.

Siltināšana vai ventilācija?

Šādai problēmai ir risinājums – jāsilina jumta konstrukcijas vai bēniņi. Taču tas ir cieši saistīts ar apjomīgiem dzīvokļu īpašnieku finanšu līdzekļiem.

Kā labs pagaidu risinājums ir ventilācijas ierīkošana, jo jumtam ventilācija nekad nevar būt par stipru, tikai pietrūkt. Taču tas nav risinājums ilgtermiņā, jo ierīkojot ļoti labu ventilāciju, ventilēsies arī kopējais mājas siltums, kas palielinās siltuma patēriņu. Tas ir pretrunā ar galveno uzdevumu – samazināt ēkas siltumzudumus. Mājas iedzīvotājiem ir vēl viena izeja – vienoties par siltināšanas darbiem, kas ietvertu gan siltumapgādes caurules bēniņu telpā, gan pārsegumus. Veicot siltināšanu, tomēr nevajadzētu pārspīlēt un censties pilnībā novērst svaiga gaisa pieplūdi.

«Ventilācijai ir jābūt, jo, lai arī cik paradoksāli tas neliktos, siltuma inerces rezultātā gaiss tomēr uzsils un problēmas ar mitrumu var turpināties. Sevišķi gadījumos, ja segumam izmantots metāls un bitumens. To radīs kondensāts, – uz vienu jumta kvadrātmetru diennakts laikā sakrāsies 40 grami ūdens. It kā nedaudz, bet rēķinot visu jumta platību, un to, ka mitrums pa slīpumu notecēs, pie sienas var sakrāties litriem ūdens. Turklāt tas atkārtosies katru dienu, kamēr vien ārā būs sals, bet mājā – apkure. Kur palikt ūdenim, kas sakrājies bēniņos? Tas atradīs ceļu uz beidzamā stāva dzīvokļiem,» brīdina Armands Liede, diplomēts inženieris, jumtka amata meistars un sertificēts jumtu eksperts.

Kāpēc sākt bēniņu siltināšanu?

Nosiltināti bēniņi ietaupīs maksu par apkuri un pagarinās ēkas ekspluatācijas laiku.

Pēc lielākā Rīgas daudzdzīvokļu namu apsaimniekotāja SIA «Rīgas namu pārvaldnieks» atzinuma, nopietnākās galvassāpes ziemas periodā rada namu jumti. Problēma, kas zināma teju vai ikvienam apsaimniekotājam: nesiltinātas siltumapgādes sistēmas caurules un nesiltināti bēniņu pārsegumi pakļaujas vienkāršam fizikas likumam – siltais gaiss ceļas augšup, krājas bēniņtelpā un silda jumtu. Rezultātā jumta malās veidojas ledus valnis, kas neļauj aiztecēt ūdenim. Taču ūdens atrod vissīkākās spraugas un, aiztekot, applūšina augšējo stāvu dzīvokļus. Nu un, – varētu teikt pārējo stāvu iedzīvotāji – tas mani neskar, taču tā tomēr nav: visi mājas iedzīvotāji – dzīvokļu īpašnieki un nomnieki ir spiesti tērēt līdzekļus dubultā apjomā – maksāt par siltumu, kurš izplūst caur jumtu atmosfērā un papildu apmaksāt jumta attīrīšanas darbus no lāstekām un ledus un sniega aizvešanu. Turklāt Latvijas ziemas gādā par to, lai tīrīšanas darbi būtu jāveic vairākas reizes ziemas laikā. Šī problēma ir zināma gandrīz visām tipveida daudzdzīvokļu mājām, kur bieži vien kā siltumizolācijas materiāls ir izmantots pavisam pieticīgs – 15 līdz 20cm biezs izdedžu, keramzīta vai skaidu slānis. Siltuma zudums, kas izplūst caur nepietiekami siltinātiem bēniņiem sastāda līdz 30% no kopējiem ēkas siltumzudumiem. Šāds siltinājums neatbilst nekādām prasībām, tādēļ bēniņu pārsegumu jāsilina ar mūsdienu prasībām atbilstošu materiālu vismaz 20cm biežā

slānī. Būvnormatīvi nosaka, ka ziemā bēniņu telpu gaisa temperatūra nedrīkst būt vairāk kā 2–4°C augstāka par āra gaisa temperatūru, lai izslēgtu mitruma kondensēšanos uz norobežojošām konstrukcijām un sniega kušanu uz jumta seguma.

Ar ko siltināt?

Siltināšanas materiālu piedāvājums būvmateriālu tirgū ir liels. Bēniņu siltināšanai īpaši ieteicama ir beramā vate. Par šī materiāla priekšrocībām un izvēles iespējām stāsta SIA «KALO BŪVE» valdes loceklis Armands Loļa un pārdošanas vadītājs Ģirts Kazainis. Uzņēmums darbā galvenokārt izmanto PAROC beramo akmens vati, taču nepieciešamības gadījumā var siltināt arī ar celulozes vati – tautā pazīstamāku ar nosaukumu «ekovate». Balstoties uz savu pieredzi, uzņēmuma speciālisti var apstiprināt vairākas patiesības un atspēkot mītus, kādi ir izveidojušies par beramajiem siltināšanas materiāliem.

Patiesība – beramā akmens vate ir ekonomisks materiāls

Izmantojot beramo akmens vati, kopējās izmaksas (ar darbu) var būt pat līdz 30% zemākas, salīdzinot ar lokšņu vai plākšņu materiālu.

Pasūtītāji šādus paziņojumus bieži vien uzņem visai skeptiski, tādēļ ieteicams saprast materiāla priekšrocības: šai vatei ir izmantota bezatlikumu tehnoloģija – beramajā materiālā tiek izmantoti visi akmens vates plākšņu un lokšņu akmens vates atgriezumi, tos samāļot sīkos 1-3 cm